

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 564/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Thurzova 6, Košice, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava II **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré je Okresný súd Bratislava II **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava II je **povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **493,10 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje,

aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej s'ťažnosti a vyžiadaného spisu sp. zn. 39 Er 3495/2016 vyplýva, že okresný súd vedie na návrh oprávneného s'ťažovateľa pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 exekučné konanie o vymoženie 80 eur. Dňa 14. novembra 2016 okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie.

3. Podaním doručeným okresnému súdu 28. septembra 2017 navrhol povinný zastavenie exekúcie s odôvodnením, že exekučný titul bol zrušený. S'ťažovateľ (oprávnený) návrhom zo 4. januára 2018 okresnému súdu oznámil, že netrvá na vykonaní exekúcie z dôvodu zrušenia exekučného titulu po začatí exekučného konania, a žiadal, aby okresný súd „*exekučné konanie vedené pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 zastavil*“.

4. S'ťažovateľ urgoval rozhodnutie o návrhu na zastavenie konania 3. júna 2020 a opakovane 9. septembra 2022, pričom okresný súd ostal do dňa podania ústavnej s'ťažnosti v predmetnej veci nečinný.

5. Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 39 Er 3495/2016 ústavný súd zistil, že okresný súd vyzval 13. decembra 2022 súdneho exekútora na „... *preskúmanie, či v danej veci nedošlo k zastaveniu starej exekúcie podľa ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z.*“.

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 564/2022 z 30. novembra 2022 prijal ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia s'ťažovateľa

7. S'ťažovateľ poukazuje na to, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby o návrhu na zastavenie exekúcie nebolo ani po 5 rokoch rozhodnuté.

8. S'ťažovateľ zastáva názor, že okresný súd dlhodobou nečinnosťou v napadnutom konaní spôsobil vznik zbytočných prietáhov, čím porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

9. Okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti okrem iného uviedol, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo v predmetnej veci vydané 14. novembra 2016 a doručené súdnemu exekútorovi 21. novembra 2016, pričom „rozhodná doba piatich rokov ustanovená § 3 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. uplynula dňa 21. 11. 2021, čím došlo k zastaveniu starej exekúcie ex lege“.

10. Okresný súd považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú a zastáva názor, že „v danom prípade síce povinný podal dňa 28. 09. 2017 Návrh na zastavenie exekúcie (čo predstavuje relatívnu výnimku), čím by v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 233/2019 Z. z. došlo k predĺženiu rozhodnej doby, ale taktiež oprávnený doručil dňa 08. 01. 2018 Návrh na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku. Nakoľko aj oprávnený mal za to, že sa mu má stará exekúcia zastaviť, o čom súdny exekútor vedel, súd nepovažoval za potrebné prihliadať na relatívnu výnimku (Návrh povinného na zastavenie exekúcie), čím by došlo k neodôvodnenému predlžovaniu rozhodnej doby, a teda aj exekučného konania. Súd mal za to, že súdny exekútor má vydať Upovedomenie o zastavení starej exekúcie z dôvodu uplynutia rozhodnej doby.“.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ vo svojej replike poukázal na to, že zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“) je účinný od 1. januára 2020. Akúkoľvek argumentáciu okresného súdu o tom, že by v čase podania návrhu na zastavenie exekúcie povinným z 28. septembra 2017, resp. v čase podania návrhu na zastavenie exekúcie oprávneným z 8. januára 2018 bolo možné hovoriť o zastavení starej exekúcie a plynutí rozhodnej doby, považuje sťažovateľ za zjavne nedôvodnú, tendenčnú a účelovú.

12. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd bol povinný o návrhu na zastavenie exekúcie rozhodnúť, no napriek tomu tak do dnešného dňa nespravil, resp. za obdobie od 29. septembra 2017 do 13. decembra 2022 nevykonával v súdnom spise vedenom pod sp. zn. 39 Er 3495/2016 žiaden úkon. Sťažovateľovi nie je zrejmé, ak bol okresný súd toho názoru, že súdny exekútor má vydať upovedomenie o zastavení starej exekúcie, prečo túto skutočnosť neoznámil sťažovateľovi, resp. prečo vyzval súdneho exekútora na zaujatie stanoviska až listom z 13. decembra 2022, t. j. po podaní ústavnej sťažnosti. Takýto stav nemožno podľa názoru sťažovateľa vyhodnotiť inak ako zbytočný priet'ah v konaní, a preto považuje ústavnú sťažnosť v celom rozsahu za dôvodnú.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľa tvorí námietka, že v dôsledku nečinnosti všeobecného súdu došlo v napadnutom konaní k vzniku zbytočných priet'ahov, pričom zároveň celková dĺžka

rozhodovania o návrhu na zastavenie napadnutého konania je neprimeraná, odôvodňujúca vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

16. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti prejednávanej veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o procesných návrhoch účastníkov exekučného konania patrí medzi bežnú rozhodovaciu súdnu agendu. Vychádzajúc z predloženého spisového materiálu, ústavný súd konštatuje, že nič nenasvedčuje tomu, že by išlo o skutkovo či právne mimoriadne náročné konanie.

17. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po preskúmaní príslušného spisového materiálu ústavný súd zistil, že sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní neovplyvnil nežiaducim spôsobom jeho dĺžku.

18. Tretím hodnotiacim kritériom je postup okresného súdu v napadnutom konaní. K tomu je potrebné uviesť, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo v predmetnej veci vydané 14. novembra 2016. Povinný doručil okresnému súdu 28. septembra 2017 návrh na zastavenie exekúcie a sťažovateľ – oprávnený návrhom zo 4. januára 2018, žiadal okresný súd o zastavenie exekúcie. Následne ostal okresný súd absolútne nečinný až do 13. decembra 2022, keď vyzval súdneho exekútora na preskúmanie, či v danej veci „... *nedošlo k zastaveniu starej exekúcie podľa ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z.*“.

19. K úvahám okresného súdu o uplatnení zákona č. 233/2019 Z. z. ústavný súd uvádza, že v exekučnom konaní nemohla rozhodná doba uplynúť, a to práve z dôvodu, že okresný súd

ku dňu účinnosti predmetného zákona rozhodoval a dosiaľ rozhoduje o zastavení exekúcie [§ 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 233/2019 Z. z.]. Procesný postup okresného súdu v tejto línii je preto potrebné považovať za neefektívny.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že dĺžka rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní je celkom zjavne neprimeraná a že jeho nečinnosťou došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody s'ťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

23. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany s'ťažovateľovi ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov, pretože ku dňu prerokovania ústavnej s'ťažnosti nebolo v napadnutom konaní právoplatne rozhodnuté o návrhoch účastníkov na zastavenie exekúcie (bod 2 výroku rozhodnutia).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

26. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej s'ťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 2 000 eur, ktoré odôvodňuje predovšetkým stavom právnej neistoty.

28. Pri určení primeraného finančného zadosťúčinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťúčinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy, dlhodobú nečinnosť okresného súdu, procesné postavenie sťažovateľa v exekučnom konaní, berúc do úvahy aktívny prístup sťažovateľa, ktorý od podania návrhu na zastavenie exekúcie dvakrát urgoval postup okresného súdu, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťúčinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie 500 eur za primerané finančné zadosťúčinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

30. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťúčinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťúčinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťúčinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťúčinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťúčinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplataenia.

VI.

Trovy konania

31. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním právnym zástupcom.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2021, ktorá bola 1 163 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2022. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2022 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 193,83 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri dvoch úkonoch 387,66 eur s režijným paušálom 2 x 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 410,92 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k replike okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré mu nie sú známe, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, uvedená celá suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov konania 493,10 eur (bod 4 výroku rozhodnutia).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu